

GONDOLATOK ADVENTRE

Advent első vasárnapjával megkezdődött az új, 2019-es egyházi év. Felhasználom az alkalmat, hogy a Csíknagybaldogasszonyi egyházközség híveinek kegyelmekben gazdag, boldog új esztendőt kívánjak. Mondandómat az alábbi történettel próbálom szemléltetni.

Egy gazdag földbirtokos - karácsony közeledvén - a település szegényein akart segíteni. Kihirdette: egyszeri alkalommal bárki annyi búzát vihet haza, amennyit elbír, hogy az ünnepekre legyen, amiből kenyeret és kalácsot sütni. Az egyik szegény előkereste zsákjait. Kiválasztotta a legnagyobbat, a legszilárdabbat. Gondosan átvizsgálta. A legkisebb lyukakat is gondosan befoldotta, és úgy ment a magtárba búzáért. Annyi búzát vitt haza, hogy nem csak az ünnepekre, hanem utána is jó ideig elég volt. Igaz sok munka volt vele: cipekedés, meg kellett őröltetnie, majd dagasztania, de megérte.

Egy másik szegény meghallva a hírt, rohant a kamrájába, megragadta a hozzá legközelebb lévő zsákot, és rohant a magtárba, nehogy neki ne jusson. Csak ott vette észre, hogy a legkisebb zsákot ragadta meg, és bizony apró lyukak is vannak rajta. Hát bizony, amire hazaért, alig maradt búza a zsákban. Nagy része kifolyt. Magában így morfondírozott: jobb lett volna nem sietnem. Rendbe kellett volna szednem a legnagyobb zsákomat. Annyi búzát hoztam volna, ami hosszú ideig elég lett volna.

Adventi idő folyamán Jézust várjuk, aki bőséges magtárral jön közénk. Csak tőlünk függ, hogy, hogyan készítjük zsákunkat /lelkünket/, hogy ajándéka ne csak karácsonyra, hanem hosszú időre elég legyen.

Néhány csemege-morzsza adventre:

Sokan akarnak Istennek szolgálni, de csak, mint tanácsadók.

Könnyebb tíz szentbeszédet elmondani, mint egyet megvalósítani.

Isten semmit sem teremtett értelmes cél nélkül, de azért a szűnyog határeset. . .

Furcsák az emberek: a buszban elől akarnak ülni, a moziban középen, a templomban hátul.

Ne szidd az egyházat: ha tökéletes volna, nem lehetnél tagja.

Isten senkit sem ítél meg a halála előtt. Te miért tennéd?

Ha a hívek jobb papot szeretnének, csak imádkozniuk kell a papjukért.

A béke sokszor egy mosollyal kezdődik.

Isten tanúnak hívott meg, nem ügyvédnek vagy bírónak.

Ne tegyél kérdőjelet oda, ahová Isten pontot tett!

Isten nem a tökéleteseket hívja meg, hanem a meghívottakat tökéletesíti.

Isten nem zavartalan utazást, hanem biztos célba érést ígér.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok a csíknagybaldogasszonyi híveknek és minden jóakarató embernek kegyelemteljes karácsonyt és békés, boldog új esztendőt.

Farkas Árpád lelkiatya

Szenteste a hegyen

Albert (Balázs) Jolán versei

A csoda

Havas pásztortanyán
Béke honol...
Fenyők ágaira
Palást omol.
Oly magasan lakik
Csendes népe,
Isten kezét nyújtja:
Örömébe’.

Fagyos körmét a tél
Mutogatja...
Farkas ordít messze,
Éhség hajtja.
Átjáróban a hó
Tornyot emelt,
Szél hátára ülve
Mindent tehet.

Halljátok meg fent, ó
Magas egek...
E világra jöttet
Segítsetek!
Szálljon át a szánom
Hegyen, völgyön,
Bűnt, rontást és ármányt,
Mindent törjön!

Álljon meg a világ!
Harsogjon az óda!
Valahol e Földön,
Születik a csoda!
Szegényes hajlékát,
Csak a csillag látja,
Szépséges sugarát,
Szórja a világra.
Megnyílik az égbolt,

Szán surran kecsesen
A szűz hóban...
Talpa alatt a nyom
Elhalóban.
Szóttas takarója
Földre csúszik,
Rojtja a hó hátán
Ott szánkózik.

Ló szügye térdig ér
A nagy hóban,
Hátáról a tajték
Lefolyóban.
Fáradt már a ló is
S a gazdája,
Küszöbön karácsony
Éjszakája.

Feltekint az égre,
S fohászkodik...
Szent este a hegyen,
Könnye folyik.
Suhan a szán, fel-fel,
Egyre feljebb,
Vezérlik fentről az
Égi szentek.

A kegyelem árad,
Angyalok éneke,
Békességgel szállhat.
Megremeg a világ,
A születés óta,
Emberi életnek,
Leszen megváltója.

Már a hold is feljött
Vacogósan...
Éjszaka: fehérlő
Takaróban.
Viharlámpa fénye
Himbálózik,
Tarka árnyak mögött
Kornyadozik.

Angyalszárnyon jó a
Reménysugár...
Szenteltvíz-tartóból
Cipeli már.
Subája alatt be
Félteve őrzi,
Születés perceit
Megszentelni.

Adventi gondolatok...

A várakozás türelmetlenséggel jár,
A halandó valamire vagy valakire vár.
Advent a Hargitán,
Advent Karcfalván,
Advent az egész világon.
Jézust várjuk fényes lánggal,
Sóhajtozunk nemes vággyal.
Közel az Úr, egy gyertya ég,
Fényekben nyílik az ég.
Jöjj Jézusunk mennyek éke,
Keresztények reménysége.
Lelkünkben béketüzek égnek,
Téged várva, áldva,
Örvendezzünk, mert közel az Úr!
Tömjénünk a szeretet,
Hideg jászol helyett,
Szívünkben adunk helyet.

Áldott Karácsonyunk

Ti fenyők, kiknek alkuszna az élete fölött,
Kiválasztanak, majd kivágnak, és elhoznak
az örökzöld erdei hazából.
Hontalanok lesztek, de
mi is azok vagyunk veletek.
Isten titeket az embereknek
örömeire elhozat, és
újra nagy szolgálatot tesztek.
Sok kis szobában, zölden,
illatban, fényben,
sugalljátok az égi fényt
és sok új reményt.
Az én karácsonyfám velem énekel,
sok dalt, mit angyalok is zengedeznek.
Az angyalok azt éneklük: glória,
Betlehemben született a Jézuska!
Az emberek karácsonykor mások lesznek.
Kedvesebbek, mint máskor, mert az Istenfiú
értünk született, és halt halált.
Megváltónk! Így hát gyakoroljuk
iránta a szeretetet egész éven át.
Szívünket melegítse fel
a karácsonyi éj csodája és melegsége egész évre.
S éljünk mindannyian szeretetben, békességben!

Para (Bíró) Mária Karcfalván született 1943. október 15-én. Csíkszeredában érettségizett, majd több helyen tanított. 1965-ben a székelyudvarhelyi pedagógiai intézetben tanítói oklevelet kapott. Több helyen tanított, Háromszéken telepedett le, 42 évi tanítás után ment nyugdíjba, jelenleg is ott él családjával, kedvenc elfoglaltsága a versírás. (N.SZ.)

HUMANITÁRIUS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

Idén ismét sor került községünkben egy jótékonyági adakozásra november folyamán, amit Péter Sándor és Kinga szervezett meg, és bonyolított le. A család elmondása szerint egy véletlen folytán kerültek kapcsolatba két német nemzetiségű úriemberrel - foglalkozásukat illetően mezőgazdászok -, akik Romániában való tartózkodásuk során keresték fel őket, mivel az adakozók tudtára jutott, hogy a Péter család jól beszéli a nyelvüket. Baráti kapcsolatba kerültek egymással, és beszélgetéseik során derült ki, hogy több mint 10 éve járnak Románia különböző vidékeire, ahová segélyszállítmányokat hoznak. Az adomány olyan családoknak nyújthat segítséget, akik igazán nehéz körülmények között élnek, és az egyéb kiadások mellett nem telik ruházatra. Itt hangzott el az is, hogy szívesen támogatnák a környékbeli rászoruló családokat is, amennyiben Sándor és Kinga felvállalják, hogy megszervezik a folyamat lebonyolítását, és célba jutnak az adományok.

A gyűjtés Németországban történik, hirdetések által, gyerekek, iskolák, családok bevonásával, ezek az emberek azt is bevállalják, hogy elviszik a gyűjtőponthoz, ami egy korszerű fedett raktárhelyiség, és ott tárolják a szállítás időpontjáig.

Az adományok célba juttatása jelentős logisztikai költséggel jár, amit szintén német nemzetiségű önkéntesek, családok anyagi hozzájárulásával finanszíroznak. Mint tudjuk ez nem kevés munka, és hatalmas felelősség, de azt mondja a Péter család „... ha egy teljesen idegen ember ilyen nagy szívességet felajánl, akkor mi kötelességünknek tartjuk elfogadni, és nem visszautasítani a szívességet... , emellett mi is segítünk azzal, hogy megfelelő helyiséget biztosítunk az érkező szállítmánynak, megszervezzük a lepakolást, és célba juttatjuk az adományt!”

Az adományok szétosztása a Péter család udvarán történt. Öröm az örömben viszont az, hogy a rászoruló családok mellett anyagilag jobban álló családok is igénybe vették a német humanitárius segítségnyújtást. Igaz, a rászorultság relatív, tehát nehéz meghatározni, hogy ki az, és ki nem. Ha valaki annak érzi magát, ki az, ki ezt az állítást megcáfolhatná?

A Péter család ezúton szeretné tolmácsolni a köszönetét azoknak az ismerősöknek, barátoknak, önkénteseknek, akik segítettek munkájukat. „Áldott karácsonyt kívánunk, Péter Sándor és Kinga”!

Kozma Anna

SOK KICSI SOKRA MEGY

November végén a Mártonffy György Általános Iskola közössége csatlakozott a Simó Megsegítő Egyesület által meghirdetett tartósélelmszer gyűjtési akcióhoz. A pedagógusok buzdítására az óvodások és az iskolás gyerekek két nap hozhatták be a rászoruló gyerekeknek szánt adományait. A szorgos kezek által összeállított csomagokat jegyzőkönyv kíséretében adtuk át az egyesület elnökének. Az összesítés szerint 136,5 kg cukor, 124 kg liszt, 71 l olaj, 54,5 kg kukoricaliszt, 37 kg rizs, 70 zacskó makaróni, laska, 90 db konzerv, kb. 80 kg pityóka valamint több csomag édesség (csoki, keksz, nápolyiszelet) érkezett.

A Simó Megsegítő Egyesület gyűjtését a tavaly ősszel a Juventutti Alapítvány vállalta fel. Intézményünk diákjai tavaly is jeleskedtek adományozásban. A Simó Megsegítő Egyesület 2013-ban jött létre. Az egyesület fő célkitűzése az, hogy segíti az árva gyerekeket és a nehéz helyzetben élő családokat. Jelenleg 128 gyereket és 462 családot támogatnak tartós élelmiszer-csomagokkal, valamint tisztítószerekkel. Köszönjük a szülőknek a nagylelkűségét, adományozó jótetteiket.

Kelemen Erzsébet

EGY SIKERESEBB ÉV REMÉNYÉBEN...

Ha visszanezünk a Székaszó eddigi decemberi lapszámaiban közölt év végi beszámolókra, amelyek az elmúlt éveket értékelik, egyik év sem volt könnyű. Fokozottan igaz ez a 2018-es évre, hiszen jelentős jövedelemkieséssel kezdtük az évet. Legalább 400 ezer lej hiányzott a költségvetésünkéből, az előző évekhez képest, és költségvetés-kiegészítést csak szeptember végén kaptunk. Meg is látszott ez az idei év kivitelezési munkálatain. Jószerével az év második felében tudtunk néhány munkálatot elkezdni/elvégezni.

A munkálatok késlekedésének nemcsak a forráshiány volt az oka, jószerével a bürokrácia útvesztőjében tévelyegtünk. A tavalyi év végén kormányprogramból (PNDL) támogatott munkálatokat sem tudtuk elvégezni. Ezek közül az egyik az orvosi rendelő homlokzatának felújítása és nyílászáróinak cseréje. Itt valószínűleg a tervező kicsit alulárta a munkálat értékét, így a mai napig nem találtunk kivitelezőt akárhányszor írtuk ki közbeszerzésre a munkálatot. Mivel az orvosi rendelő épületével nem tudtunk dolgozni, neki kellett látnunk a megyei tanács által finanszírozott munkálatnak, amely Karcfalván a Hegyalja utca sarkától a rendelő irányába közel 70 méter hosszúságban a vízvezető árok felújítását, és járda kiépítését foglalja magába. A másik projekt a DC83-as községi út (madicsai út) aszfaltozása további 1,2 km-es szakaszon. A sokadik hirdetés után végre találtunk kivitelezőt, aki el is kezdte a munkálatokat, azonban a kedvezőtlen időjárás miatt be kellett fagyasztanunk tavaszig a projektet.

A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-től elnyert 1,5 millió forintnyi támogatást és az önrészként mellégett közel 100 ezer lejt sem tudtuk elkölteni. Az első és második világháborús hősöknek emléket állító beruházás a bukaresti engedélyek megszerzése, majd a közbeszerzési herce-hurca miatt szintén annyira megkésett, hogy a munkálatoknak csak decemberben tudott nekilátni a kivitelező cég.

A kevés befejezett munkák egyike közé tartozik Madicsa-fürdő villamosítása, amelyet 2017-ben kezdtünk el, és amely munkálat egy részét Hargita Megye Tanácsa támogatta a Kisvillany program keretében.

Nehézkesen halad a karcfalvi művelődési ház korszerűsítését megcélzó uniós projekt lebonyolítása is, a kivitelezési tervet Gyulafehérvárra küldtük jóváhagyásra, amely jóváhagyást még nem kaptuk meg. Várhatóan a jövő év elején el tudjuk kezdeni a korszerűsítési beavatkozásokat az épületen.

Egy másik uniós projektje az önkormányzatnak a jenőfalván újjáépített múzeum berendezésére irányul. Ebben a hónapban kötöttük meg a finanszírozási szerződést Gyulafehérváron, úgyhogy a kivitelezés a jövő évre marad.

A három önkormányzatot, Dánfalvát, Karcfalvát és Szenttamást magába foglaló DKSZ Önkormányzati Fejlesztési Társulás égisze alatt

jelenleg három projekt fut. Ezek közül egyik európai uniós pályázat, amely révén a három községben összesen 15 km út kapna aszfaltburkolatot. A munkálatok elvégzésére a kivitelezési szerződést megkötötte a társulás, viszont az építkezési engedély megszerzése sokkal tovább tartott, mint azt remélni lehetett, így a tavaszra marad a munkálatok elkezdése.

A másik két projekt a Helyi Fejlesztések Országos Programjából (PNDL) van/lesz finanszírozva, amelyek közül további 15 km út aszfaltozását tartalmazza az egyik projekt a három községben. Folyamatban van a közbeszerzési eljárás, remélhetőleg jövő évben községeink utcáit szinte teljes egészében leaszfaltozhatjuk a két projekt révén.

A társulás másik PNDL-s projektje már meg is valósult, hiszen a három község közvilágítás hálózatának korszerűsítése volt a tárgya. Közel egymillió lej volt a terv értéke, a közbeszerzést megnyerő cég mintegy 200 ezer lejjel alálicitált az összegnek. Ezt az összeget a vidékfejlesztési minisztérium jóváhagyásával további lámpatestek felszerelésére használhatjuk fel.

A fenti projektek lebonyolítása sok fővárosi, illetve gyulafehérvári utat von maga után, így a költségvetés-kiegészítést követően autós vásárlásra is különítettünk el összeget, és október folyamán meg is vásároltunk egy Dacia Duster típusú új személygépkocsit.

Ahogy az elején is írtam, kevés munkálat került kivitelezésre az idén, viszont sok beruházásnak tudtuk a tervezési, engedélyeztetési illetve közbeszerzési procedúráját elvégezni, így várhatóan a 2019-es évben ezeknek a beruházásoknak a látványos része is megvalósul. Csakúgy, mint a decemberben elkészülő tervnek, amely a Karcfalva központjában elhelyezkedő középületek illetve vendéglátóegységek tűzvédelmének megteremtésére irányul. Tudniillik az új tűzvédelmi előírások szerint a nagyobb épületek körül kötelező módon tűzcsapokat kell elhelyezni, és ezen tűzcsapok vízellátó vezetékének a keresztmetszete nem lehet kisebb, mint 110 mm. A község vízhálózatának kiépítésekor a hatályos tűzvédelmi előírások 90 mm keresztmetszetű vezetékét adtak meg a hidrások betáplálására.

Mivel többek között a karcfalvi kultúrotthon tűzoltósági engedélyének megszerzéséhez - az uniós projektből finanszírozott épületkorszerűsítés mellett - tűzcsapok elhelyezésére is szükség van, szeretnénk 110 mm keresztmetszetű vízhálózatot kiépíteni a községközpontban, amely hálózatot a Bitykón elhelyezkedő 70 köbméteres víztartályból táplálnánk. A tömbház vízellátása céljából a '60-as években épített víztartály magaslati elhelyezkedéséből adódóan, valamint szivattyúk beépítésével megfelelő nyomást biztosíthatna a tűzcsapok helyes működéséhez. A víztartály felújításának, illetve a vízhálózat kiépítésének tervei december folyamán készültek el. A fent emlegetett PNDL kormányprogram idei őszi kiírására benyújtottunk egy pályázatot a

tervek megvalósítására is, azonban ezidáig még nem kaptunk értesítést a pályázat elbírálásáról.

Végül, de nem utolsósorban megemlíteném az ingyenes telekkönyvezést, amelyet a román állam finanszírozott az országos kataszteri hivatalon keresztül, és amely révén több mint 320 hektár (1401 parcella) mezőgazdasági területet azonosítottak be, és állítottak össze mindegyikre kataszteri dokumentációt a polgármesteri hivatal földes osztályán dolgozók egy külső szakember közreműködésével, ami nem kis munka volt. A dokumentációkat benyújtották a megyei kataszteri hivatalhoz, remélhetőleg a jövő évben ki lesznek állítva a telekkönyvi kivonatok.

Amint a fentiekből kitűnik, igyekeztünk a legtöbbet kihozni e nehéz évből, és ha a Jóisten velünk lesz 2019-ben kézzelfogható megvalósításokat is láthatnak a kedves olvasók.

Én a magam és az önkormányzat nevében kívánok csendes, harmonikus ünnepeket a község minden lakójának, és egy reményteljesebb új esztendőt!

Gábor Tibor
polgármester

A Székaszó mindegyik lapszámában írunk a szemét problémájáról, de úgy néz ki, hasztalan, hiszen a mezőre kihordott szemét mennyisége nem csökken, ahogy a községből elhordott háztartási hulladék mennyisége sem.

Kevesen tudják, hogy a községből elszállított szemét mennyisége egyik évről a másikra kötelező módon 15 százalékkal kell csökkenjen, ellenkező esetben tonnánként 100 lejes büntetést kell kifizessen a környezetvédelmi alap felé a község.

Mivel a vidéki ember is mára a fogyasztói társadalom szerves részét képezi, ezért a boltokban megvásárolt termékek csomagolóanyagai nagyban hozzájárulnak a háztartások hulladékmennyiségének növekedéséhez, így lehetetlen, hogy csökkenjen a községből elszállított szemét mennyisége akár 1 százalékkal is.

Egyedüli megoldás a szelektív hulladékgyűjtés lehet. Ugyanaz a törvény, amely a tonnánkénti 100 lejes büntetést megállapítja, kimondja azt is, hogy a községből éves szinten elszállított szemétmennyiség 50 százaléka szelektíven kell legyen gyűjtve 2020-ig!

A 2019-es esztendő küszöbén elmondhatjuk, hogy sokat kell fejlődjünk, hogy ezt elérhessük, mivel jelenleg 7 százaléka van szelektíven gyűjtve a község szemétmennyiségének. (Egyébként ez felcsíki viszonylatban jónak számít).

Miért fontos, hogy szelektíven gyűjtsük a hulladékot?

- mert a szelektíven gyűjtött hulladék nem számít bele a szemetesből elszállított hulladék mennyiségébe, így ingyen elszállítják azt (aki azzal küszködik, hogy nem fér bele a háztartási szemete a 110 literes szemetesbe, annak mindenképp ajánlott).

- mert a szelektíven gyűjtött hulladék újrahasznosítása révén kevesebb nyersanyagot kell felhasználnak az új csomagolóanyagok előállításához, így például a pillalpalack (flakon) esetében csökken(het) a folyóba dobott, mezőre kihordott mennyiség.

Gyűjtsünk szelektíven, hiszen mind környezetvédelmi szempontból, mind anyagilag magunknak teszünk vele jót!

Alapvetően háromféle embert különböztethetünk meg hulladékgazdálkodási szempontból:

Az első az, aki semmivel és senkivel nem törődve kihordja szemétét a mezőre, beleönti a patakba, folyóba. Ez az emberkategória a legrosszabb, hiszen mindannyian tudjuk, hogy mind a község arculata szempontjából, mind környezetvédelmi szempontból milyen károkat okoz.

A második, aki nem hordja ki a mezőre, nem dobja a folyóba a szemétét, viszont nem is gyűjti külön az újrahasznosítható hulladékot. Számára az a legfontosabb, hogy a szemetesébe minél több szemetet tudjon belezsúfolni, esetleg még néhány zsákot is megtölt. Az ő szempontja az, hogy ha már fizet a szolgáltatásért, akkor az ne legyen hiába, legyen, amit elszállítsanak a cég.

A harmadik kategória, aki nem a természetet szennyezi szemétével, mint az első kategória, viszont nem is az az alapelve, hogy a szemetes mindig tele legyen, hanem nem sajnálja a fáradságot, és az újrahasznosítható

hulladékot külön az erre a célra *ingyen* kapott zsákba rakja, és minden hónap első péntekén kirakja a kapuja elé, ahonnan a cég *ingyen* elszállítja. Ez a kategória nem küszködik azzal, hogy a háztartási hulladéka nem fér bele a 110 literes szemetesbe, hiszen a zöld hulladékot komposztálja, az újrahasznosítható hulladékot szelektív zsákba rakja, és az ezen felüli hulladékot rakja csak a szemetesekukába. Bizton állíthatom, hogy egyik szállítástól a másikig a 110 literes kuka csak félig telik meg szeméttel, vagy legrosszabb esetben megtelik, de mindenképp elfér benne.

Tegyünk azért, hogy a második, vagy még jobb esetben a harmadik kategóriába kerüljünk. Ne hordja ki senki a szemétét a mezőre! Ne dobja a patakba, folyóba! Az elkövetkezendő időszakban nagy hangsúlyt fogunk fektetni az illegális szemetelők megfékezésére!

A községbeliek nagy része már megkötötte a hulladékszállító céggel a szerződést, így közel 7 lejes személyenkénti havidíjat fizet a szolgáltatásért. Még mindig vannak páran azonban, akik nem kötötték meg a szerződést. Felhívjuk ezen személyek figyelmét, hogy ha nem kötik meg a szerződést, a szolgáltatásért akkor is fizetniük kell! A törvény értelmében kötelező elszállítani minden lakós háztartási hulladékát, viszont a törvény azt is előírja, hogy ezért a szolgáltatásért kötelező módon mindenkinek fizetnie kell. Ha nem akar a szolgáltatónak 7 lej/személy/hónap díjat fizetni, akkor a polgármesteri hivatalhoz kell befizessen 10 lej/személy/hónap díjat!

Sajnos minden erőfeszítésünk ellenére a község hulladékgazdálkodási rendszere még mindig nem tökéletes, még mindig nem olyan, amelyet szeretnénk volna, de a lehetőségekhez képest megpróbáltuk kihozni belőle a legtöbbet.

Az önkormányzat nevében kérünk mindenkit, hogy felelősségteljesen bánjon a saját háztartási hulladékával. Egy kis odafigyeléssel minden hulladék oda kerülhet, ahová az való, és ha ez így lesz, akkor sokkal tisztább, rendezettebb lesz községünk, mezeink és érdeink.

Szűcs László
alpolgármester

Szelektív hulladékgyűjtés
Csikkarcfalva községben

RDE

Az RDE Huron K.F.T. 2018 novemberétől bevezeti a szelektív hulladékok gyűjtését kapuról kapura zsákos módszerrel, minden hónap első péntekén.

Gyűjthető:

Nem gyűjthető:

Papír, vagy műanyag hulladék:

Gyűjthető:
csomagolódoboz, karton, hullámpapír, papírtörmelék, reklámanyag, újságok, folyóiratok stb., szivacsos, üdítő és más italos palackok (PET) lapiva, PE, HDPE jelű csomagolóanyagok: flakon, zacskók, szamponteszt, üdítő palack, újrahasznosítható higiénis és mosogatószeres palack kimosva.

Nem gyűjthető:
Wm papírbeli szennyestömböket tartalmazó (Wm, élelmiszer, szil) papír, használt papír szellőztető, szivacsos stb., szennyestest palack, üveg, gyertyatartók, rakétahullám, tálca, mérőuralkodó, CO-hames, hangszórók, fogkefé stb.

Más jellegű hulladékot szigorúan tilos ezekbe a zsákokba gyűjteni!

Megkönyv sziveskijének a szelektíven gyűjtött hulladékot tartalmazó zsákokat a szállítási napján reggel 7 órakor a kapuk elé helyezni.
A zsákokat az RDE Huron K.F.T. biztosítja, amelyek a következő telefonszámon igényelhetők: 0256-312 718. Szelektív hulladékként csak az az zsákok lesznek elszállítva, amelyek állatizlak és nem tartalmaznak sem újrahasznosítható hulladékot.

OTTHAGYOTT SZEMÉT...

A Hargita Népe közéleti napilap ez év november 7-i, szerdai számában Pál Bíborka írását olvashattuk a fenti címmel. Gondolom, mindannyian tisztában vagyunk a környezetszennyezés káros hatásával, azonban nem árt emlékeztetni településünk azon lakóit - tisztelet a kivételnek -, akik még mindig más úton, vagyis törvényellenesen próbálnak megszabadulni a szeméttől. Nos, jó példa ennek szemléltetésére az említett cikk, amelyből részleteket közlünk azzal a szándékkal, hogy „akinek nem inge, ne vegye magára.” (N.Sz.)

Az Eco-Csík Térségi Hulladékgyűjtési Vállalat vezetője szerint a háztartásokban összegyűjtött szemét 30 százalékat tudja a vállalat újrahasznosítani. Ez nem sok, de kivételesen nem is olyan rossz arány a szomszédos országok adataihoz képest. Azért ez ne nyugtasson meg! Főként, hogy a lakosság által termelt szemét egy jelentős része nem is a hulladéktároló edénybe, szemeteskukába, konténerbe kerül, de nem is ezek mellé, a földre, hanem a gazda szekérre rakja, és a legközelebbi patakmederbe vagy erdő szélén a bokor alá önti. Gurul a műanyag palack, üveg, rossz cipő, zacskó, a gazda megrázza a zsákot, hogy biztosan kihullt-e minden, nadrágjához törli a kezét, visszaül a szekérre, és csá, ne! Elindul a szekér.

Mert ezért a megoldásért nem kell fizetni, s jó helyen van itt is... Nem, kérem, nincs jó helyen!

Nem értem az igénytelenséget (...)

Jóemberek, ha nem tudátok, ismét mondom: egy műanyag palack vagy szatyor lebomlási ideje 450-500 év, egy konzervdoboz 50 év alatt, egy eldobható pelenka 550 év, a gumicsizma 50-80 év alatt bomlik le. A szekérrel az erdő szélére szállított, és otthagyt szemetet tehát nemhogy gyermekeitek, de unokáitok is ott találják majd.

Szólások, mondások

(Híres emberek mondásai)

Annak, aki az álmait valóra akarja váltani,
muszáj életben maradnia.

Dugóhúzóba került repülőgépen nincsenek ateisták.

Tartsd a kezed egy percig a forró kályhán, meglátod,
egy órának fogod érezni.

Ne sikeres ember próbálj lenni, hanem értékes.

Ellepték a lelkem a gondok, mint varjak a zöld vetést.

Az, aki még sosem követett el hibát, valószínűleg
még sosem próbált semmi új dolgot.

A siker egyszerűen csak szerencse kérdése.
Kérdezz meg egy sikertelent!

Egy sikeres pályázatnak köszönhetően négy különböző versenyt szerveztünk iskolánkban az elmúlt három hónapban. 75 gyermek vett részt, de valójában 143 résztvevőről beszélhetünk, mivel többen mindenik versenyre beneveztek.

Benedek Elekre emlékezve, mesemondó versennyel indítottunk október 1-én. Meghívtunk Miklós Nándor volt, aki karcfalvi diákként országos mesemondó versenyen is részt vett. Egy mesével örvendeztetett meg bennünket, és hasznos tanácsokkal látta el a 20 versenyzőt. Az eredményekre várva a mesemondó gyerekek kézbe vehettek egy-egy meséskönyvet, melyet az iskolai könyvtár biztosított számunkra, újból megnézték a Medve és a macska táncos mesejátékot, melyet a Meseszer vetélkedőn a táncsoport tagjai mutattak be.

Első helyezést értek el a következő gyerekek: Sugár Anett, Gidró Adorján, Gidró Gergő és Varga Eliz.

Október 22-én, a Kányádi Sándor emléknappra időzített szavalóversenyre a költő verseiből lehetett válogatni. Szabó-Biró Brigitta tanárnő rendhagyó irodalomórája után 40 iskolásunk mutatta meg tehetségét iskolástársainak. Míg a zsűri döntést hozott, mindenki kedvére szavazhatott a rajzkiállításon. Osztályonként a legjobb rajzot kellett kiválasztani, melyek témája a Csukás-tó és a Nyergestető volt. Miután kiderült, hogy kik nyerték meg a rajzversenyt, a gyerekek felvételről meghallgatták a két kiválasztott verset a költő előadásában. Eközben saját rajzaikat láthatták vissza a kivetítőn, melyeket meglepetésként átmásoltunk a számítógépre. Szünetben Kányádi Sándor könyvekből olvastunk, és jókedvűen énekelték a Három székláb című megzenésített verset. A zsűri értékelése alapján a következő versmondók kerültek az első helyekre: Sugár Anett, Gidró Gergő, Gegő Abigél, Sugár Andor, Kurkó Orsolya és Geréd Ádám.

November 12-én, a „Jenőfalvi, csíkkarcfalvi...” népdalversenyen hetedik alkalommal mutatták be énektudásukat a gyerekek. Ebben az

évben 28 népviseletbe öltözött gyerek mutatta be tehetségét a lelkes közönségnek. Legtöbben felcsíki népdalokat és gyerekdalokat tanultak erre az alkalomra, a zsűri által kiválasztott énekek bemutatásakor is derekasan kiállták a próbát. A zsűritagok négy korcsoport szerint jelölték ki a legszebben énekelő gyerekeket. Első helyen végeztek: Sugár Anett, Biró Beáta, László Boglárka és Farkas Brigitta, aki a megyei szakaszról dicsérettel tért haza.

Az amúgy is szép estét még szebbé tették falunk énekes asszonyai: Bálint Borbála, Biró Anna, Biró Erzsébet, Kajtár Irén és Szabó Irén. Évek óta segítik hagyományőrző munkánkat, szívesen öltöznek viseletbe, régi történeteket elevenítenek fel, és éneket tanítanak.

Megható volt, amint gyerekek, szülők, zsűritagok és viseletbe öltözött pedagógusaink együtt énekelik a népdalokat. Jó volt feleleveníteni az előző népdalversenyek hangulatát, élményeit a képek segítségével. Az emléklap mellett útravalóul, a versenyzők Kodály egyik gondolatát is megkapták. „Aki zenével indul az életbe, bearanyozza minden későbbi tevékenységét, az életnek olyan kincsét kapja ezzel, amely átsegíti sok bajon.” Bőjte Mária, a népdalverseny egyik szervezője azt reméli, hogy ennek megvalósulásához versenyünk a maga egyszerűségében, meghittségében hatékonyan járul hozzá.

A tavalyi érdeklődésen felbuzdulva, december 3-án a Vidám Versek Versmondó Versenyének helyi szakaszával zártuk a programot. Az idei versenyt Márdirosz Ágnes csíkszeredai színésznő jelenléte még különlegesebbé tette, meghívásunkra Ő is tagja volt a zsűrinek.

A gyerekek lelkesedését a versenyzők száma bizonyítja, ugyanis összesen 43 tanuló - köztük három jenőfalvi iskolás - szórakoztatott bennünket egy-egy derűs, hangulatos, tréfás verssel. Szünetben a kisebbek Mikulásos mandalát színezték, a nagyobbak vidám vers formájában levelet írtak a Mikulásnak. A bátrabbak fel is olvasták alkotásaikat, újabb szórakoztató percekert szerezve a jelenlevőknek.

A két legtehetségesebb „költő” - Sugár Andor és Bíró Báborka - emléklapot kapott. Közben a zsűritagok is meghozták a döntést, mely alapján Bartha Katinka, Márton Rebeka, Gegő Abigél, Karda Jácinta, Boér Márta és Márton Nóra tanulók értek el első helyezést.

A versenyek támogatásáért köszönet illeti Hargita Megye Tanácsát, a karcfalvi Larix Közbirtokosságot, a Csorgó Egyesületet és Szabó Kázmért. Segítségükkel 201 könyvet tudunk kiosztani a gyerekeknek, hiszen minden résztvevő kapott könyvet és emléklapot. A díjazottak (I-II-III. helyezettek) külön könyvjutalomban és oklevélben is részesültek. Hála-sak vagyunk Bálint Zoltán, Dobos Melinda, Fekete Ottilia, Gábor Emília, Kozma Anna, Márdirosz Ágnes, Miklós Nándor, Szabó-Biró Brigitta és Székely Katalin zsűritagoknak is a szakszerű döntések meghozásáért,

a versenyek kiértékeléséért. Köszönjük iskolánk pedagógusainak és Karcfalva Község Helyi Tanácsának a verseny lebonyolításánál nyújtott segítséget.

Azt gondoljuk, ha könyvekre „pályáztak” a tanulóink a versenyekre való felkészülésükkel, akkor eredményes munkát végeztünk, hiszen gazdagodtak ismereteik, olvassák a könyveket, és majd egyszer tovább fogják adni a következő nemzedéknek.

Ha ennyit is tudunk tenni a magyar népi kultúra és a magyar gyermekirodalom megőrzéséért, akkor már nem volt fölösleges a tevékenységünk.

Ambrus Irma és Antal Etelka szervezők

ELŐTÉRBE A ROMÁN NYELV ELSAJÁTÍTÁSA

A Felcsík Kistérségi Társulás humán erőforrás fejlesztési programja keretében az idén is különféle programokat szervezett Felcsíkon 7-14 éves korú gyermekeknek a román nyelv elsajátításának segítése érdekében. Ezek a következők:

1. Román kommunikációs táborok:
 - I-II. osztályosoknak Karcfalván idén első alkalommal, 26 résztvevővel augusztus 27-30 között, valamint
 - III-IV. osztályosoknak Balánbányán második alkalommal, román anyanyelvű tanárok és diákok jelenlétében, 55 résztvevővel, szeptember 3-7 között.
2. Román kisérettségi felkészítők: a VIII.-os felcsíki diákoknak, immár harmadik alkalommal, 160 résztvevővel, amely novemberben kezdődött, és májusban zárult le.
3. Cserekapcsolatok létrehozása: idén a Konstanca-i Cumpăna községgel léptünk partnerségi kapcsolatba, ahová a román próba-képességvizsgán legjobban szereplő 20 diákot vittünk le egy egyhetes táborba július 29 - augusztus 6 között, majd visszafogadtuk őket augusztus 20 - 27 között Karcfalván.
4. Román társalgási klubok: létrehozását tervezzük minden felcsíki községben V.-VII. osztályosok számára, hiszen a kommunikáció a megoldás a nyelvtanulásra.

Összesen 261 diák kapcsolódott be az idei román nyelvű programjainkba.

Programjainkat támogatja a Felcsík Kistérségi Társulás, Hargita Megye Tanácsa, valamint különböző pályázati forrásokat is igénybe vettünk.

Bogács Angyalka-Klára

FIZIKAVALKÁD

Ez év novemberében iskolánk két csapattal vett részt a 14. Fizikavalkád elnevezésű versenyen. Amint a névből következtetni lehet, a verseny a tanulók fizikatudására épül ugyan, de hangsúlyt kap a kreativitás, a rajztehetség, a fogalmazni tudás, sőt a nyilvánosság előtti szereplés is, mert a résztvevőknek a nagyközönség előtt kell bemutatkozni, és egy kísérletet is be kell mutatnia.

Diákjaink, Balázs Ágnes, Geréd Ádám, Karda Melissza, mint a KGB csapat, valamint Farkas Zsófia, Kálmán Edina és Mihály Edina, mint az MFK csapat tagjai ügyesen helytálltak.

A bemutatkozásnál a legnagyobb pontszámot kapták, de fogalmazásból is dicséretet és harmadik helyezést érdekeltek ki. Az összetett verseny végén a negyedik helynek örülhettünk, és csak kicsit bosszankodtunk amiatt, hogy fél ponton múlt a dobogós, III. hely.

Ezúton gratulálok a résztvevőknek, és további sikereket kívánok nekik!

Bójte Mária, fizikatanár

ISKOLA MÁSKÉNT JENŐFALVÁN

Mint tudjuk, az Iskola másként programba minden befér, ami oktató-nevelő jellegű, de mégsem a megszokott tanítás. Erre az egy hetes időszakra nemcsak a pedagógusok, gyermekek készülnek, hanem bizony az intézmények, cégek és vállalkozók is, akikhez előzetesen bejelentkeznek a pedagógusok. Pontosan meg kell szervezni, és előjegyeztetni a látogatási szándékot, egyeztetni kell az időpontot illetően, pontos órát meghatározni, ott tartózkodási időt behatárolni, és tudatni, hogy mit szeretnénk megtudni, mire vagyunk kíváncsiak, mert lássuk be a cégnél vagy vállalatnál a látogatás ideje alatt leáll a munkamenet, és a látogató csoporthoz igazodnak, őket fogadják,

tájékoztadják az ottani dolgokról.

Ezúton szeretnénk megköszönni a jenőfalvi Iskola közössége nevében a Bartalis családnak és Farkas Róbert helyi vállalkozóknak, hogy szívesen fogadták a gyermekeket, bemutatta mindkettő a maga foglalkozásának a nehézségét, szépségét, hogy például milyen fáradtságos munka folyik egy farmon, vagy hogy kerül a poharunkba finom, frissen préselt almale. A gyermekek nagyon örültek, hogy rengeteg új információ birtokába jutottak, és igen tartalmasan telt a napjuk. Néhány pillanatképet szeretnénk közzétenni erről az egyhetes időszakról.

A jenőfalvi iskola pedagógusai

BARANGOLTUNK SZÉKELYFÖLDÖN

Osztályunk lehetőséget kapott kirándulni a Barangoljunk Székelyföldön című program keretei között. Íme néhány gondolat a gyermekek élménybeszámolójából:

Péntek reggel 8 órakor indultunk. Első megállónk a Szent Anna-tónál volt, ahol nagyon szép volt, és ott reggeliztünk. A következő megálló a Céhtörténeti Múzeum volt Kézdivásárhelyen. Ott láttuk a Gábor Áron ágyújának a másolatát. Következett a Haszmann Pál Múzeum meglátogatása. Érdekesek voltak a gőzgépek, traktorok, fegyverek. A végső cél a Gábor Áron síremlékének meglátogatása Eresztevényen, ahol elszavaltuk A kökösi hídon című verset. Este 8 órára értünk haza. (Vizi Boldizsár, IV.o.)

A kézdivásárhelyi múzeumban láttunk régi fegyvereket, szerszámokat, régi mesterségek zászlóit és népviseletbe

öltöztetett babákat. A csernátoni múzeum udvarán láttunk egy kis mókust is, nagyon megijedt tőlünk. A kirándulás nagyon jó volt, én mindenhol jól éreztem magam. (Vizi Hanga, IV. o.)

Alsócsernátonon bútorfestést is tanultunk, egy néni segítette nekünk hűtőmágnest, poháralátétet festeni. Szép virágokat rajzoltunk, és elhozhattuk haza. (Kedves Bernadett, IV.o.)

Utolsónak Gábor Áron sírjához látogattunk el, virágot és mécseseket vittünk, verset mondtunk az ő emlékére. Sok kopjafa volt az emlékmű mellett. (Kajtár Barbara, IV.o. Jenőfalva)

Vízi Erzsébet

AMI KÉSETT, NEM MÚLOTT

A tavaly ígéretet kapott a jenőfalvi iskola a Tercs Közbirtokosságtól, hogy térkövezik a bejáratot és a sorakozó helyet. Nagy örömünkre szolgált ennek megvalósulása idén októberben. Ez által újra megnyithattuk a főbejáratot, rendezettebbé vált az udvar, könnyebb tisztaságra, igényességre nevelni gyermekeinket. Hálásan köszönjük a közbirtokosság támogatását ezúttal is.

Horváth Ilona

SZERESSÉTEK AZ ÖREGEKET...

Az ENSZ Közgyűlésének határozata alapján először 1991-ben rendezték meg az idősök világnapját. Községünkben minden év október utolsó vasárnapján emlékezünk meg a környezetünkben élő szépkorúakról, ezen a napon a figyelem rájuk összpontosul, őket ünnepeljük.

Egy igen érdekes adat, miszerint napjainkban kb. 600 millió hatvan év feletti személy él a világon, számuk 2025-re akár meg is kétszereződhet. Tehát e szerint egy idősödő világban élünk, tovább élünk, köszönhetően részben az orvostudománynak is. Éppen ezért a gyorsan öregedő világban az idősök sokat segíthetnek önkéntes munkával, tapasztalataik átadásával, fontos szempont lenne az, hogy hogyan lehet aktívan tölteni az időskort, mert az idősök ma sokkal többre képesek, mint évtizedekkel ezelőtt.

Október 28-án a lelkiatya a nagymise keretében köszöntötte a szépkorúakat, nekik mondta, és értük ajánlotta a szentmisét, majd a helyi önkormányzat vezetősége a művelődési házba hívta az ünnepelteket. Ott egy rövid műsor előszónokaként Gábor Tibor polgármester úr köszöntötte a jelenlévőket, majd Borboly Csaba megyei tanácselnök úr megtisztelő levele került felolvasásra, amiben az elnök úr így fogalmazott: „Önök, az itt összegyűlt szépkorúak, olyan óriási élettapasztalattal rendelkeznek, olyan értékeket jelenítenek meg, ami a fiatalabbak számára vonzó és példaértékű. Az idős ember a családban, a közösségben, a társadalomban nem teher, hanem felbecsülhetetlen érték. Az öregségben nem a múlandóságot kell meglátnunk, hanem azt a tudást, élettapasztalatot, amit társadalmunk idős

tagjai magukénak tudnak. (...) Kívánom, hogy esetleges problémáik ellenére is élvezzék az életük minden egyes pillanatát, mert hatalmas ajándék az élet. Az év minden napján érezzék a család, a társadalom megbecsülését. Érezzék, hogy szükség van Önökre, érezzék, hogy vannak dolgok, amit jobban tudnak, vagy csak Önök tudnak.”

Ezt követően a helyi Örvendő néptáncscsoport adta elő rövid műsorát, amit nagyon értékelt a közönség, néhányan meg is könnyeztek. Az önkormányzat, a karcfalvi „Larix” és a csíkjenőfalvi „Tercs” közbirtokosságok jóvoltából süteménnyel és pálinkával kínálták meg a jelenlévőket. Jókedvű, kötetlen beszélgetések alakultak ki, a fiatal generáció ügyességét személyesen is méltatták, ami nagyon jólesett a fiatalok lelkének. Végül mindenki feltöltődve és hálásan ment haza, tovább ünnepelni családjá körében. A családtagokhoz is küldött egy megszívlelendő versből néhány gondolatot (Óbecsey István, Szeressétek az öregeket) Borboly Csaba megyei tanácselnök úr levelében, miszerint: „Simogassátok meg a deres fejeiket, / Csókoljátok meg a ráncos kezeiket. / Öleljétek meg az öregeket, / Adjatok nekik szeretetet. / Szenvedtek ők már eleget, / A vigasztalóik ti legyetek. / Én nagyon kérlek titeket, / Szeressétek az öregeket.”

Ismételten kívánunk minden szépkort megélt falustársunknak aktív öregkort amennyiben ez lehetséges, erőt, egészséget, békés, nyugodt éveket eltölteni, szeretetben!

Kozma Anna

KULTURÁLIS ESEMÉNYEK KÖZSÉGÜNKBEN

Szilveszteri HAHOTA kabaré Karcfalván!

A marosvásárhelyi Hahota Színtársulat január 14-én, hétfőn, este 7 órától a karcfalvi művelődési házban színre viszi a „HÜLYESÉG NEM AKADÁLY!” című zenés szilveszteri kabaré-előadását.

Szereplők: Puskás Győző, Székely M. Éva, Gáll Ágnes, Kelemen Barna, Gönczy Katalin, Cseke Péter, Szőlősi P. Szilárd, Halmágyi Éva; énekel: Jakab Bodoni Ildikó; rendező: Kovács Levente; díszlet: Szabó Annamária; fény/hangtechnika: Göllner László; zenei munkatársak: Szócs János, Nagy-Árkosi Árpád; producer: Jakab Zsombor.

A jókedvet garantálja a Hahota Színtársulat, élén Puskás Győzővel!

„Bérletszünet” a vidéki színházkedvelőknek, avagy...

Sajnálattal vettük tudomásul, hogy az idei évadban nem válthatunk bérletet a Csíki Játékszín színházi előadásaira, mert az elkövetkezőkben vidékre nem hozzák ki bérlettel az előadásokat. Ez a tény nemcsak Karcfalvára érvényes, hanem a környező és távolabbi falvakra is. Ennek több oka is lehet, de nem érdemes találgatni, és emiatt szidni valakit, valakiket, el kell fogadjuk ezt a megállapodást. Az

tény, hogy jutányos árban hozták ki vidékre az előadásokat, az is tény, hogy nem minden előadással (dráma, modern művészeti produktum stb.) kápráztatták el a vidéki nézőket, de ennek ellenére is jelentős létszámú közönség követte figyelemmel az előadásokat.

A szomorú a dologban, hogy különböző korszerűsítési beruházásokat végzett el a legtöbb vidéki intézmény, hogy az elvárásoknak, feltételeknek tökéletesen meg tudjon felelni, és megfelelő kondíciókat tudjon biztosítani úgy a vendégfellelőknek, mint a nézőközönségnek.

Mindent megteszünk annak érdekében, hogy lehetőleg ne maradjunk színházi előadások nélkül. Ezért kérem, figyeljenek az általam küldött figyelmeztető sms-re, a plakátokra, hirdetésekre, hogy meg tudjuk tölteni a termet minden körülmények között, ha kell, hát megvásároljuk a jegyet külön minden egyes előadásra!

Figyelem! Terveink szerint 2019. február hónapban sor kerül Szirmai Albert - Bakonyi Károly - Gábor Andor **MÁGNÁS MISKA** című, két részes operett-előadására, a Csíki Játékszín előadásában, a karcfalvi művelődési házban. Az előadás dátumát, időpontját és a jegy árát időben tudatom a kedves érdeklődőkkel!

Kozma Anna

KATALIN-BÁL

Novemberben mindig várjuk a Katalin-bált. A felhívást olvasva örülünk, úgy szervezzük a programunkat, hogy elmehessünk. Már nem kell rá sokat készülni, a szervezők gondoskodnak, hogy nekünk minél könnyebb legyen, így biztos, hogy többen leszünk. Lesz terített asztal, hidegtál. Nem kell itthonról vinni se tányért, se poharat, se evőeszközt, Elvirák ezt is átvállalják, csak menjünk. Kosarainkba ital kerül, sütemény, sós harapnivaló. Szinte nem is kell már ezeknek kosár, de legyen az, őrizzünk meg ennyit a régi kosaras bálók hangulatából.

Megérkezünk. Kedves fogadtatás pálinkával, jókedvvel, meleggel. Többnyire régi arcok az asztalnál, de akadnak újak is. Jó a zene, fiatalok, ügyesek. A mieink. Boldogan üdvözljük egymást. Újra itt, újra együtt. Tavalay is jól telt, idén is jó lesz. Százan vagyunk.

Zoltán megnyitja a bált, Elvira figyel minden részletre. Nagy szervezés van az este mögött, nem is gondoljuk.

Vacsora után kezdődik a tánc, a legfiatalabb és legidősebb házaspár nyitja, majd bekapcsolódunk. Tombola is van és sok értékes nyeremény. Idén is sok a támogató, akiknek fontos a bál közösségmegtartó ereje, az örömszerzés, a segítségnyújtás, a jótékonykodás felemelő érzése.

Beszélgünk... gyermekeinkről, a mindennapi rohanásról, a legújabb süteményreceptünkről, illóolajokról, üzletről, politikáról, arról, hogy merre tart a világ. Ami a legfontosabb, hogy mindezt egy asztali társaságban és nem online tesszük. Játékok, szívek tánca fokozza a hangulatot, nevetgélünk, viccelődünk. Az éjszaka közepén az autók csomagtartóiból előkerülnek a hangszerek, ez azt jelenti, hogy még egy ideig maradunk. Nótázzgatunk. Hajnalodik. Jól éreztük magunkat. Isten fizesse! Ha élünk, jövőben is jövőnk.

Gidró Melinda

ÖRTŰZ SZÉKELYFÖLD AUTONÓMIÁJÁÉRT

Október 28-án ismét örtüzet gyújtottunk a külső kőkeresztnél Székelyföld Autonómiájáért. A 2016-ban Székelyföld Autonómiájának Napjává nyilvánított októberi vasárnapon majdnem minden székelyföldi településen fellobbant egy-egy örtűz.

Az előző évhez képest nagyon szép idő volt, ennek is köszönhető, hogy szép számmal vettek részt a községbeliek az eseményen. Az idei örtűzgyújtás azért is különleges volt, mert az ünnepséget megtisztelte jelenlétével községünk szülőtte, Pál-Antal Sándor is, aki történész, levéltáros, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja. A Karcfalva múltjából címet viselő részleges falumonográfia is az ő tollából származik.

Sanyi bácsi megosztotta a jelenlévőkkel néhány szép gondolatát, majd a helyi fúvószenekar tagjai eljátszották a himnuszokat, valamint néhány alkalomhoz illő művet.

Az örtűzgyújtás jó hangulatban zajlott, közösségformáló erejét mindannyian éreztük.

A szervezésben aktívan részt vett néhány karcfalvi fiatalember. A szükséges fát a két közbirtokosság biztosította. A rendezvény biztonságáról az önkéntes tűzoltók gondoskodtak. Ezúton mondok köszönetet a fenti személyeknek a segítségért, illetve mindazoknak, akik részt vettek az eseményen.

A következő oldalon közöljük Pál Antal Sándor beszédét, amely elhangzott az örtűznél.

Szócs László

MEGEMLÉKEZŐ SZAVAK

A NAGYBOLDOGASSZONY-TEMPLOMHEGYI

ŐRTŰZNÉL

Tisztelt összejövetel! Polgármester úr! Őrtűz gyújtó karcfalvi-jenőfalvi polgártársaim! Ma, október 28-án este őrtűz lángol itt, - mint nagyon sok helyt máshol a székely vidékeken - a nagyboldogasszonyi templom mögött húzóódó dombnyúlványon. A Székelyföld területi autonómiájáért évek óta szívósan harcoló Székely Nemzeti Tanács felhívására az összetartás és az önkormányzati jogok visszaszerzésének jegyében lángra lobbantak a jelképes őrtűzek nálunk is.

Szerencsésnek érzem magam, hogy ezen a vasárnap esti estén részt vehetek a rendezvényeteken, hiszen csak az imént érkeztem szülőfalumba virágot elhelyezni anyám sírjára, és gyertyát gyújtani a karcfalvi temetőben nyugvó elődeim emlékére. Az őrtűz lángjánál állva szükségét érzem felidézni az őrtűzek-jeltűzek régi hagyományát, annak történelmi szerepét. Hiszen a múltban, veszedelem idején a jeltűzek voltak a leggyorsabb hírtovábbító, mozgósító eszközök. Így tettek elődeink vész helyzetben 1848-ban is.

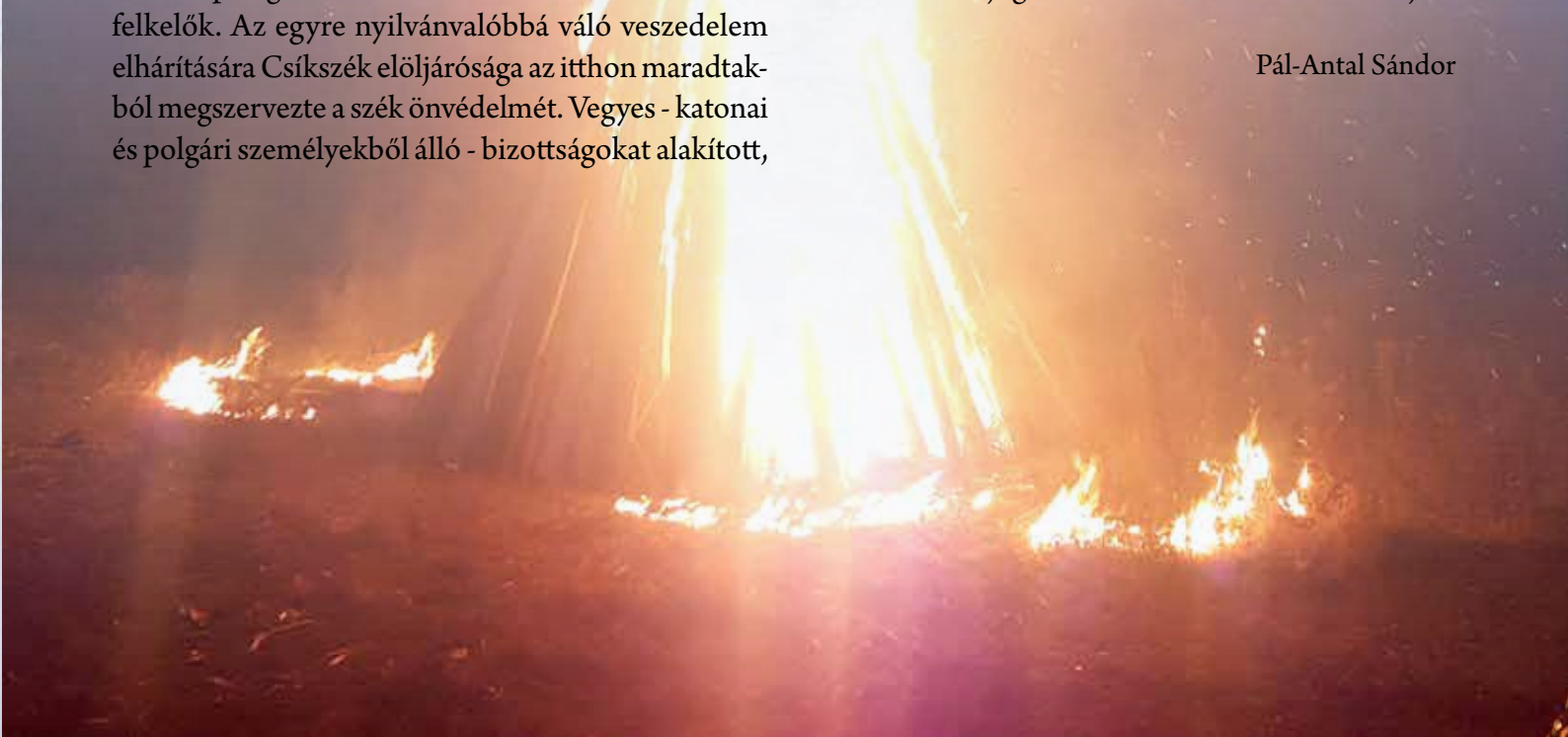
Miután 1848 október közepén a csíki határőrség és a gyengén felfegyverzett nemzetőrség Agyagfalvára kivonult, az itthon maradottak védtelenek maradtak. Az ellenség pedig több oldalról is fenyegetett, Moldva felől a határnál felvonuló cári csapatok, a Maros völgye vonalán pedig az ellenünk fordult császáriak és a román felkelők. Az egyre nyilvánvalóbbá váló veszedelem elhárítására Csíkszék elöljárósága az itthon maradtakból megszervezte a szék önvédelmét. Vegyes - katonai és polgári személyekből álló - bizottságokat alakított,

és 1848. október 29-én elrendelte, majd a következő napokban megejtette a harcképes férfiak számbavételét. Gyorsított menetben összeírták a 15-60 év közötti férfiakat, és a határőrezred szervezetén alapuló beosztás szerint századonként csoportosították őket, vagyis 12 századra osztották őket. Ekkor a karcfalviak a szentdomokosiakkal, szenttamásiakkal, jenőfalviakkal és a dánfalviakkal együtt a 7. századba kerültek. A jeladásokra alkalmas helyeken felállították a lármafákat. Ilyen jeladó helyek voltak Csíkszentdomokos és Gyergyó között a Garados tetőn, a nagyboldogasszonyi templom dombján - itt, ahol most állunk vagy ennek a helynek a közelében -, Rákos fölött a Cseretetőn, Zsögödön a Hármaskeresztfánál, Csíkszentgyörgy fölött az Aranyos dombon, és Kászon felé a Pap hegyén. A lármafákat bekenték szurokkal, hogy hamar lángra lobbjanak, melléjük száraz tűzgyújtókat helyeztek, és állandóan őrizték, éberrel figyelve a jeladásra.

Mivel ez alkalommal az ellenség betörése elmaradt, az utolsó lármafák meggyújtására nem került sor. A hagyományt azonban az emlékezet tovább élte. Ma már nem a veszélyt jelzi, hanem az összetartást és a jogokért való kiállást.

Zárom szavaim annak reményében, hogy ez a békes harc meghozza gyümölcsét, és mindennapjainkat a visszaszerzett jogaink élvezetében kamatoztathatjuk.

Pál-Antal Sándor

FELSŐ LÉGÚTI MEGBETEGEDÉSEK

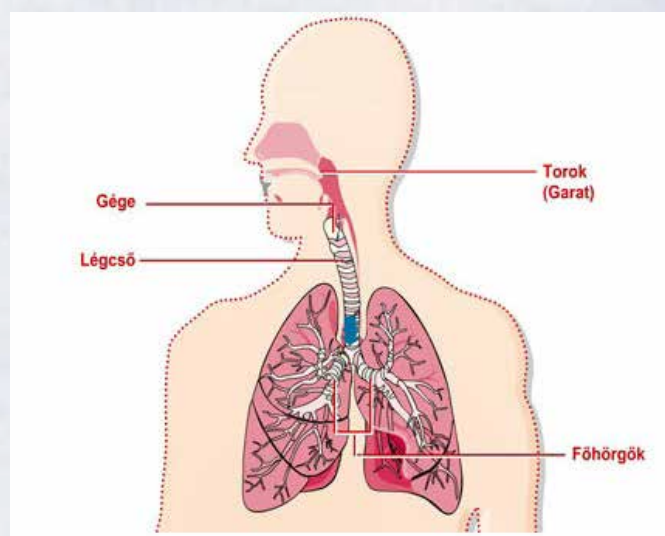
Az őszi és téli hidegek beköszöntével egyre gyakoribbak a felső légúti megbetegedések. Meghűlés, megfázás, nátha. Mit is jelent ez? Anatómiailag a légutakat alsó és felső légutakra osztjuk. A felső légutak az orrüreg, az orrmelléküregek (arc- és homloküreg), garat és gége. Az alsó légutakat a légcső, a főhörgők, hörgőcskék és a tüdő alkotja. A felső légutak gyulladásos megbetegedései általában fertőzőes eredetűek, amelyeket leggyakrabban vírusok, esetenként baktériumok okoznak. Az esetek kb. 70 %-át adeno-, rino- és parainfluenza vírusok okozzák. A hűvös, nedves környezet kedvez a vírusok, baktériumok szaporodásának, eddig kb. 200 vírust azonosítottak, amely a felső légutak nyálkahártyáján megtelepedve betegséget okoznak. A nyálkahártyára kerülhetnek cseppfertőzéssel, vagy ritkábban kontakt úton, például kézfogással. A nyálkahártyában szaporodó vírusok az érintett légutakban gyulladást, fájdalmat, fokozott nyálképződést okoznak. A fertőzés érintheti az orrüreget, ilyenkor orrfolyás, orrdugulás, nátha képeben jelentkezik. A betegség azonban ritkán lokalizálódik csak az orrüregben, többnyire a garat-, torokképleteket is befogja, ilyenkor beszélünk torokgyulladásról, ha a garat, a mandulák is érintettek, akkor mandulagyulladásról. Ha a mandulákon fehér lepedék látható, vagy csapok formájában becsüng, gennyes mandulagyulladásról beszélünk, ezt mindig bakteriális fertőzés okozza. Ha a betegség tovább terjed lefelé, akkor a vírusok a gégebemenet, illetve a hangszálak gyulladását okozzák. Gyermekeknél ilyenkor alakul ki a jellegzetes ugató köhögéssel járó kruppszindróma, ami gyakran sürgősségi eljárást igényel. Régebben nagyon gyakori volt a Haemophilus influenzae nevű baktérium okozta gégefedő gyulladás, ami masszív gégeödémával járt, életveszélyes állapotot idézve elő. Ma már védőoltással védekezünk ellene, már csecsemőkorban. Az orrmelléküregek nem megfelelő szellőzése hajlamosít a bakteriális felülfertőzésre, ilyenkor beszélünk arc- illetve homloküreg gyulladásáról. A felső légúti megbetegedések hirtelen kezdődnek rossz közérzettel, lázzal, vizes

orrfolyással, fájdalmas nyeléssel, szaglászavarral, kellemetlen szájszaggal és nagyfokú étvágytalansággal.

A köhögés kezdetben száraz, kínzó, majd flegmás produktív, ugató jellegűvé válik. A gége és a hangszálak érintettsége esetén rekedtség jelentkezik. A beteg gyakran erős fejfájásra panaszkodik, ami fokozódik lehajlás esetén. A garat hátsó falán lecsurgó váladék émelygést, hányingert válthat ki. Mivel az esetek zömében a betegséget vírusok okozzák, az első napokban, amíg nincs bakteriális felülfertőzöttség, nem kezdünk antibiotikummal. A tüneteknek megfelelően orrcseppet, láz-, fájdalom-, köhögéscsillapítót, köptetőt adunk. Ha van rá lehetőség, párásítjuk a levegőt, ha másként nem, vizes törölköző kiterítésével. Az antibiotikum alkalmazását orvos dönti el. A gyógyulást elősegíti az ágynyugalom, megfelelő folyadékbevitel, könnyű ételek, vitaminok. Megelőzésként járvány idején kerüljük a zsúfolt helyeket, tömegközlekedést, mozogjunk sokat a szabadban rétegesen öltözve.

Hasznos az influenza elleni védőoltás adása, ami ha nem is véd 100 százalékban, megfelelő immunitást ad, és a betegség könnyebb lefolyású, szövődménymentes.

Dr. Waczel Attila főorvos

TEAKÉSZÍTMÉNYEK A GRIPPE, INFLUENZA KEZELÉSÉRE

Megjött a téli hideg, amely a szervezetünket legyengítheti, és így könnyebben megbetegedhetünk. Ebben az időszakban jelennek meg a hüléses megbetegedések, amelyeknek egy része könnyebb lefolyású, így a gyógyszerek mellett teázással is segíthetjük a gyorsabb gyógyulást.

A valódi grippe vagy influenza fertőző betegség, amelyet azonosítható vírustörzsek okoznak. Cseppfertőzés útján terjed. Nagy területeken terjedhet el, számos embert lever, és az idősebbekre életveszélyes lehet. Magas lázzal (borzongástól egészen hidegrázásig), fej-, végtag-, hátfájdalom, súlyos betegségérzet jelentkezik. Gyakori a garat és a nyelőcső, a légutak vörösfoltos gyulladása, ingerköhögés, ritkán kezdetben tüdőgyulladás is kialakulhat. A tüdőgyulladás inkább, mint komplikáció jelentkezik, különösen legyengült, idősebb személyeknél. A grippe súlyos esetekben orvosi kezelést igényel. Enyhébb esetekben a következő teakeverékeket használhatjuk:

1.

Összetevő	Mennyiség[g]	Teakészítés
Bazsarózsavirág (Paeoniae flos)	1 g	Keverje össze ezeket a teakomponenseket az előírt arányban. Ebből a keverékből tegyen 3 evőkanállal 3 csésze vízhez, és főzze a teát 5-10 percen át. Azután szűrje le. Igyon belőle kortyonként naponta fél liter teát.
Édesgyökér (Liquiriciae radix)	5 g	
Borsosmentalevél (Menthae pip. Fol)	5 g	
Ökörfarkkóró-virág (Verbasci flos)	5 g	
Kamillavirág (Matricariae flos)	5 g	
Gyöngyvesző (Spiraeae herba)	10 g	
Hársfavirág (Thyliae flos)	20 g	
Bodzavirág (Sambuci flos)	20 g	
Fűzfakéreg (Salicis cortex)	30 g	

2.

Összetevő	Teakészítés
Borsosmentalevél (Menthae pip. fol.)	Az összetevők egyenlő mennyiségeit összekeverjük. Az így kapott teakeverékből 3 teáskanálnyit teafőzőbe teszünk, ráöntünk fél liter forrásban lévő vizet. 5 percnyi állás után szűrjük. Igyunk naponta 2-3 csésze forró teát.
Bodzavirág (Sambuci flos)	
Kamillavirág (Matricariae flos)	
Hársfavirág (Thyliae flos)	

3. Lázcillapításra használhatunk szárított és morzolt pásztortáskafűt (Capsella bursa pastoris herba) a következőképpen: tegyen egy csésze vízhez 1 teáskanállal, főzze 5-10 percig, majd szűrje. Fogyasszon kortyolva naponta 3-4 csésze meleg, de nem forró teát.

Minden olvasónak jó teázást, és ÁLDOTT KARÁCSONYT kívánok.

Dr. Sc. Zágoni Elemér

DEPRESSZIÓ

A depresszió súlyos, gyakran gyógyíthatatlan pszichés betegség. A mindennapi életben gyakran használjuk a „depressziós” kifejezést. A köznyelv depresszió-fogalma azonban rendszerint távol áll a valódi, súlyos depressziós állapottól. A depresszió nem valamiféle múló szomorúság, hanem olyan tartós állapot, amelyet abszolút közömbösség jellemez. A beteg sem örömet, sem szomorúságot, sem haragot, sem elégedettséget nem érez. A beteget tulajdonképpen nyomasztja tompultsága, lehangoltsága. A betegség bizonyos fázisaiban a beteg kifejezetten indítékszegény, gátolt, szorongó, cselekvésképtelen. A betegség fiatal korban is előfordulhat, jellemzően 30-50 éves korban jelentkezik. Gyakorisága a nőknél kétszer nagyobb, mint a férfiaknál. Oka többnyire nem határozható meg teljes

pontossággal, de kialakulásában az öröklött hajlam, vagy a gyermekkori környezet is fontos szerepet játszik. A depressziós szülők gyermekei fokozottan veszélyeztetettek, mivel gyakran - tudat alatt is - utánozzák a szülők viselkedését.

A betegség valódi okának feltárása, és a valódi diagnózis felállítása hosszas folyamatot vesz igénybe a szakemberek részéről. Mivel súlyos pszichés állapotról van szó, minden esetben szakavatott pszichiátriai kezelést igényel, mert a beteg önmagában nem tud javítani az állapotán. A betegség csak akkor gyógyítható sikeresen, ha a beteg - hosszadalmas esetben akár hónapokon vagy éveken át is - rendszeresen, pontosan szedi az előírt gyógyszereket. (Családorvos 8-as csoport, 71. kártya. N.SZ.)

ÚJ NYÚLFAJTA: SZÉKELY NYÚL

Dr. Rákossy Zsigmond állatorvost gyerekkora óta foglalkoztatták a nyulak, tíz éves korában kapta első nyulát, és attól kezdve folyamatosan van nyúl csíkpálfalvi udvarukon. Régóta játszadozott egy új fajta kitenyésztésének gondolatával, de igazán komollyá csak akkor vált a dolog, amikor 2010-ben a Kolozsvári Agrártudományi és Állatorvosi Egyetemen államvizsga dolgozatának témájaként a házinyúl színének genetikai determinizmusát választotta, és ennek kapcsán sikerült kitenyészteni egy mifelénk ismeretlen színváltozatot, a szallandert. Ezen új színváltozatra alapozva hozzálátott a székely nyúl kitenyésztéséhez. Az alábbiakban néhány pontban a fajta kitenyésztőjével beszélgetve ismertetnénk a SZÉKELY NYULAT.

Milyen fajták keresztezéséből és hogyan alakult ki a végső típus?

A szallander szín létrehozásához sárga, csincilla és fekete színű, falusi gazdaságokból származó keverék nyulakkal kezdtem neki, később pedig egy thüringiai színű bakkal is dolgoztam. A kezdeti szakaszt követően kaliforniai, óriás kosorú, bécsi kék, nagy csincilla, hycole és német lepke is került a képletbe. Ezekre a fajtákra azért volt szükség, hogy javítsak a húsformákon, pozíción, szőrminőségen, valamint bevigym az állományba a kék és a havanna gént, így létrehozva a kék szallander és a havanna szallander színváltozatokat is. A fajtát hivatalosan 2016 márciusában fogadták el Romániában.

A székely nyúl fajtaleírása: Méretét tekintve közepesnél kicsit nagyobb, de

még nem óriás nyúl fajta. Ideális testtömege 5-6,5 kg között alakul. Három színváltozatban van elfogadva: fekete szallander, havanna szallander és kék szallander. Mindhárom változatra jellemző a sötétebb, fekete, havanna, vagy kék színű végtagok, farok, fülek meg fej, a sötét oldalrajz, valamint a világosabb homlok, hát, ágyékok és combok. A fülek hossza 12-15 cm között kell legyen, a szőrzet rövid, tömött és rugalmas.

Más fajtákhoz képest mennyire fogékony a betegségekre?

A székely nyúl helyi, falusi származásának köszönhetően jól alkalmazkodott az egyszerű tartási körülményekhez. A kokciózással szemben ellenállóbb, mint a legtöbb nyugat-európai fajta, és a pasteurellosis is ritkán üti fel a fejét a tenyésztetekben. Az RHD-vel szemben viszont épp olyan érzékeny, mint a többi fajta, ezért a védőoltást nem szabad elhanyagolni.

Mennyi az aktuális egyedszámod?

Jelenleg közel 200 darab székely nyulam van, és még jó néhány nőtény van ellés közeli állapotban.

Hol vásárolhatják meg pillanatnyilag a fajtát?

Aki a fajta iránt érdeklődik, annak javasolom, hogy jelentkezzen a Facebook Székely Nyúl nevű csoportjába, ahol megismerkedhet a tenyésztőkkel, illetve folyamatosan értesülhet a kiállításokról, eladó nyulakról. Természetesen nálam is szokott lenni eladó nyúl, az érdeklődőket szívesen látom Csíkpálfalván.

Mit javasolsz, ha valaki a fajta mellett

dönt, mire kell odafigyeljen? És egyáltalán a nyúl-tartó gazdák számára milyen hasznos tanácsokkal tudnál szolgálni (gondolok itt alapimmunizálás, egyéb betegségek, takarmányozás, stb.)?

Ahhoz, hogy a nyúltenyésztésben sikeresek, eredményesek legyünk, a velük való foglalkozást kellemes időtöltésként és ne kudarcként éljük meg, érdemes egy-két apróságra odafigyelni. A nyulak gyors növekedésű állatok, ehhez pedig rengeteg fehérjére van szükségük. Ezt legkönnyebben lucerna, gabona és granulált nyúltáp etetésével tudjuk biztosítani nekik, vitamin- és energiaforrásként pedig jól jön a murom, takarmányrépa, cékla, alma. Fontos, hogy folyamatosan legyen előtűt takarmány, mert a megéhezett nyúl mohón és sokat eszik, ami könnyen emésztési rendellenességekhez, gyomorgyulladásához vezethet. A nyulak nem szeretik a nedvességet, ezért érdemes odafigyelni arra is, hogy mindig száraz alom legyen alattuk, illetve ne legyenek túlzásúlvá, így a kokciózis és a pasteurellosis veszélye is lényegesen kisebb. Végezetül a legfontosabb dolog: a nyulakat oltani kell RHD (vérzékes betegség) ellen, és lehetőség szerint myxomatosis ellen is, mert ezen betegségek kivédésére nincs más módszer, csak az időben (60 napos korban) történő immunizálás. A székely nyulak esetében a kokcidiosztatikumokat nem javasolom, fontosabb, hogy megfelelő tartási körülményeket biztosítsunk, illetve csak immunerős, kokciózással szemben rezisztens példányokkal dolgozzunk.

Kérdezt: Dr. Antal Lilla

A LÁTHATÓ ÉS A LÁTHATATLAN

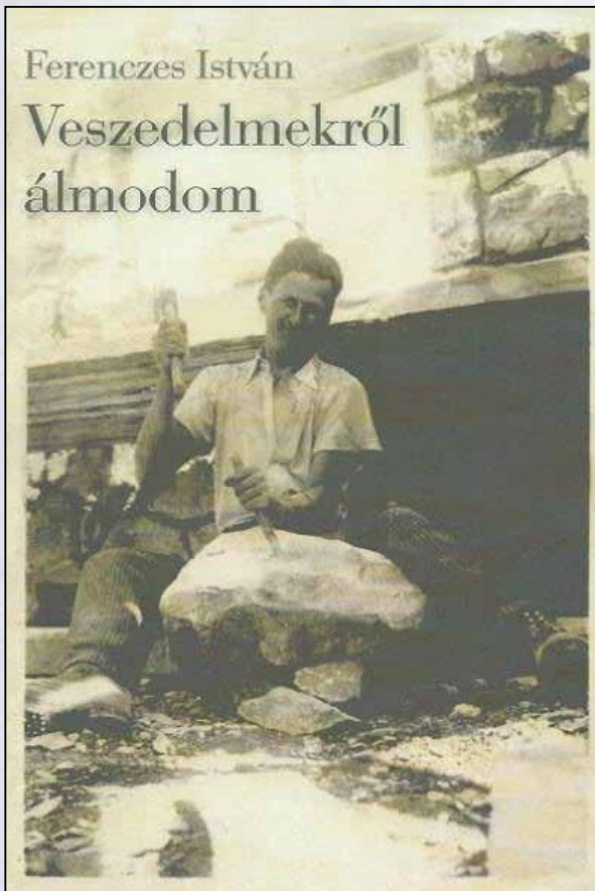
Cseke Gábor szerkesztésében a Magyar Elektronikus Könyvtárban jelentek meg a szerző művészeti írásai. A kötet magába foglalja több képző- és fotóművész munkájának értékelését, és elemzi azokat a vitaanyagokat, amelyek a jelenkori erdélyi és székelyföldi művelődési élet jellegzetességére vonatkoznak.

A Székaszó idősebb olvasói közül gondolom, többen emlékeznek Székedi Ferenc régebbi írásaira, hisz évtizedeken át a Hargita, majd a Hargita Népe munkatársa volt. És nem is akármilyen! Tizennyolc éven keresztül szerkesztette a hetente megjelenő Tudományos Horizont oldalt, miközben művészettörténeti és művészetfilozófiai tanulmányokat fordított. A rendszerváltás után ismert társaival együtt szerkesztette Csík első számítógépes újságját, a Csíki Lapokat, majd a Csíki TV-hez igazolva a helyi társadalom fontosabb eseményeivel és az országban történt jelenségekkel foglalkozott. Hogy mit tett még vagy mit tesz most is nyugdíjasként, azt nehéz követni. Képzőművészeti és fotókiállításokat nyit, katalógusszövegeket és könyveket ír, de szívesen részt vesz könyvbemutatókon is, kommentálva azokat. A fent említett könyv előszavában a szerző részletesen leírja a képzőművészethez vezető útját, valamint azokat az irányvonalakat (szempontokat), ahogyan a kötetet összeállította. Mindenképpen olvasmányos anyag, érdemes legalább tallózni belőle. Szerénységét mi sem bizonyítja jobban (amit magam is tapasztaltam), hogy neve mellé sohasem kíván semmi jelzőt használni. Amint írja, ha megkérdezik, mindig azt szoktam válaszolni, hogy elegendő csupán az a két szó, amely négy és fél évtizednyi, mindig a nyilvánosság előtt végzett munka nyomán talán jelent valamit. Azaz: írják csak a nevemet. Mert ha nem elég, akkor Kassák példázata nyomán nyugodtan elmehettem volna szivarvégszedőnek.”

Németh Szilveszter

SZÉKEDI FERENC
A LÁTHATÓ ÉS A LÁTHATATLAN

VESZEDELMEKRŐL ÁLMODOM

Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusa is bekapcsolódott a IX. Székelyföld Napok rendezvénysorozatába: a képviseleten mutatták be Ferenczes István költő, író, a Székelyföld kulturális folyóirat nyugalmazott alapító-főszerkesztője legújabb kötetét. Ezúttal prózai műről van szó, amely – Lövétei Lázár László, a folyóirat jelenlegi főszerkesztője, a kötet szerkesztője szerint – nem felel meg a klasszikus műfaji besorolásoknak, ugyanis regénynek túl sok benne a valós elem, dokumentumregénynek túl személyes, szubjektív a megközelítésmód, de mindazonáltal olvasmányos, magával ragadó alkotás. Ferenczes István azonban regénynek tartja terjedelmes művét, amely családja történetét tárja fel és tárja az olvasó elé. S e történet feltárása során számtalan dokumentumot kutatott fel, levéltárakban bűvárkodott, más szerzők könyveit böngészte át, hogy teljesebbé, árnyaltabbá tegye a képet. A szerző elmondta, olyan szöveget próbált papírra vetni, amely a mai korra jellemző olvasási szokásoknak – vagy ahogy ő nevezte: olvasási nem-szokásoknak – is megfeleljen, ezért nem lineáris szerkezetű a mű felépítése, s ezért váltakoznak benne a különböző szövegtípusok a változó stílusú szépirodalomtól a dokumentumok idézéséig, fényképek, reprodukciók beillesztéséig. A több, mint egy kilót nyomó kötet keletkezéséről, tartalmáról folytatott eszmecsere után a szerző felolvasott egy megkapó részletet, majd dedikálta a művet. Közben megjegyezte, írni fog ezután is, de nem biztos, hogy könyv lesz belőle. Az est házigazdája, Tóth László főkonzul az általa vezetett intézménynek a kulturális életben vállalt szerepéről szolt és méltatta Ferenczes István személyiségét, írásművészetét.

Sarány István

TUDJA-E, HOGY...?

A mai jégkorong (hoki) 1860-ban született, amikor Angliában egy befagyott tengeri kikötőben a brit katonák labda helyett először (a jégen vagy ledöngölt havon) használtak korongot. A későbbiekben a játék igen népszerűvé vált, főleg Kanadában. Az első klubot 1880-ban alapították. A Nemzetközi Jégkorong Szövetség 1908-ban alakult Angliában, az első nemzetközi bajnokságot pedig 1920-ban rendezték, amikor is a jégkorong olimpiai sportág lett.

A mai jégkorongot csapatonként nagyon gyors mozdulatokkal hat ember játssza. A játékosok gyakran 48-50 km/óra sebességgel korcsolyáznak, a megütött korong pedig elérheti a 160 kilométeres sebességet is. A játék komoly fizikai erőnlétet követel, gyakoriak az összetűzések. A feszültség csökkentése miatt a játékosokat le lehet küldeni a pályáról a büntetőpadra, ahol kettő, öt vagy tíz percet tölthetnek el a bírói ítélet alapján.

A jégpálya három zónára van osztva, a játékosok a támadó harmadban nem előzhetik meg a korongot. Kézrel is lehet ütve vagy előre tolván vinni a korongot, de így nem lehet passzolni, és az így szerzett gól érvénytelen. A játékot 3 harmadban játsszák, egy harmad 20 percig tart, amit csak a korong mozgása alatt mérnek. Vidékünkön kevés az a felnőtt vagy gyermek, aki ne ismerné bővebben az ide vonatkozó szabályokat. (N.Sz.)

Autóbusz-menetrend a 2019-es évre

Járat száma	Csíkszereda	Karcfalva	Jenőfalva	Balánbánya
1	06:30	07:14	07:17	07:40
2	07:15	07:59	08:02	08:25
3	10:00	10:44	10:47	11:10
4	11:00	11:44	11:47	12:10
5	12:00	12:44	12:47	13:10
6	14:30	15:14	15:17	15:40
7	15:30	16:14	16:17	16:40
8	17:00	17:44	17:47	18:10
9	20:00	20:44	20:47	21:10
10	23:30	00:14	00:17	00:40
Járat száma	Balánbánya	Jenőfalva	Karcfalva	Csíkszereda
1	05:10	05:33	05:36	06:20
2	06:00	06:23	06:26	07:10
3	07:00	07:23	07:26	08:10
4	08:30	08:53	08:56	09:40
5	10:00	10:23	10:26	11:10
6	12:45	13:08	13:11	13:45
7	14:00	14:23	14:26	15:10
8	15:00	15:23	15:26	16:10
9	17:00	17:23	17:26	18:10
10	21:00	21:23	21:26	22:10

ELÉGEDETTSÉG ÉS MOTIVÁCIÓ

A Székelyföldi Jégkorong Akadémia számára a 2018-as év kulcsfontosságú volt, ugyanis számos olyan fejlesztést sikerült tető alá hozni, amelyek előfeltételét képezik a megfelelő minőségű szakmai tevékenységnek. Az infrastrukturális beruházások és szépen gyarapodó gyereklétszám ugyan elégedettséggel tölt el, de nem tesz megelégedetté bennünket.

Egy olyan nagy ívű és hosszú távú terv, mint amilyent a Székelyföldi Jégkorong Akadémia alapításakor megalkottunk, nehezen értékelhető rövidebb időszakok végén, hiszen minden, ami az elmúlt években történt, egy igen kiterjedt folyamat legelső szakasza. Ez nem jelenti azonban azt, hogy ne lehetne mérleget vonni. A 2018-as esztendő megvalósításai megfelelő ütemű haladást vetítenek előre, megteremtik a feltételeket a későbbi munka számára.

Ugyan három sátortetős jégpálya építése is befejeződött, 2018 legnagyobb büszkesége mégis a Karcfalván álló orvosi és metodikai központ. Az új létesítmény nemzetközi mércével mérve is nagyon magas színvonalú feltételeket biztosít a jégkorongozók száraz felkészüléséhez és a technikai készségeik fejlesztéséhez egyaránt. Az erőnléti edzések mellett olyan felszerelések is helyet kaptak, amelyek célzottan segítenek egy-egy játékelem tökéletesítésében. A metodikai központ sokoldalúságának köszönhetően nemcsak a jégkorongozók, de más sportolók felkészülését is támogatni tudja. Az orvosi központ a sérült sportolók

gyógyulását és regenerációját gyorsítja fel. Fontos, hogy a jégkorongozóknak nyújtott szolgáltatásokon túl, *terveink szerint a környéken élő embereket is ki tudja majd szolgálni.*

A Felcsíki Műjégpálya jelenléte már évek óta sok hakiszerető ember figyelmét irányította Karcfalvára. Ez a folyamat minden áldásos velejárójával együtt várhatóan fel fog gyorsulni és ki fog bővülni, hiszen mostantól a székely utánpótlás és a Székelyföldi Jégkorong Akadémia központja Karcfalvára került. A sportszakmai előrelépéseken túl, nem elhanyagolhatóak azok az előnyök sem, amelyekben a környéken élő emberek részesülnek.

Bízunk benne, hogy a helyi közösség számára is örömet, büszkeséget jelentenek a SZJA által befejezett beruházások. Reméljük, hogy az eddigienél is többen kihasználják azt az egyedi helyzetet, hogy utazás nélkül az ország legmodernebb utánpótlás-képző központjában készülhetnek gyermekeik.

Az infrastrukturális feltételek egyre nagyobb számban állnak a rendelkezésünkre, így a jövőben arra törekszünk, hogy kitartó munkával néhány éven belül eljussunk arra a szintre, ahol a Kárpát-medence legjobb utánpótlás-műhelyei vannak.

A Székelyföldi Jégkorong Akadémia közössége békés boldog karácsonyt és sikerekben gazdag boldog új évet kíván!

Nagy Attila Ferenc

A 2018. december 9-től érvényes új vasúti menetrend

Vonat száma	Csíkszereda	Karcfalva	Gyergyószentmiklós	Megj.
4503	05:10	05:43	06:35	
4501	07:20	08:01	09:02	
4507	12:27	12:56	13:42	
4509	14:34	15:03	15:58	
4511	15:41	16:17	17:01	
4513	19:37	20:07	20:51	
4523	23:27	23:53	Marosfő 00:19	
Vonat száma	Gyergyószentmiklós	Karcfalva	Csíkszereda	Megj.
4504	05:01	06:02	06:38	
4506	08:07	09:09	09:46	
4508	12:48	13:47	14:23	
4510	15:12	15:56	16:30	
4512	18:21	19:05	19:36	
4522	20:25	21:26	22:12	

Fontosabb nemzetközi járatok:

Vonat száma	Brassó	Csíkszereda	Madéfalva	Csikszentdomokos	Budapest-Keleti pu.
IR406 Korona	18:47	20:17	20:27	20:44	9:20
IR366 Hargita	07:01	08:32	08:42	08:59	21:20
Vonat száma	Budapest	Csikszentdomokos	Madéfalva	Csíkszereda	Brassó
IR407 Korona	17:40	07:39	07:58	08:07	09:53
IR367 Hargita	06:45	21:43	22:02	22:12	23:44

AZ OLVASÓ FIGYELMÉBE!

A személyszállító RDE Huron Kft. lapzártáig nem véglegesítette a 2019 évi személyszállítási programot, emiatt csak lapunk márciusi számában lesz lehetőség azt közölni olvasóinkkal. A fenti cég képviselője január folyamán értesíteni fog mindenkit a szállítási program alakulásáról, illetve a Karcfalva község facebook oldalán is tájékoztatni fogjuk a lakosságot.

ÖNKÉNTESKÉNT A VILÁGBAN

Sok-sok lehetőség adott, hogy az utazni vágyó lovat kapjon vágyai alá, s elinduljon. Pénzért dolgozni bárhol lehet a nagyvilágban, az utazás ezen oldalát én kevésbé ismerem. Segíteni is bárhol lehet, s ezt a módot választottam arra, hogy hátizsákomat összeszedve átlépjem a küszöböt.

Alapítványok ezrei kínálják fel a lehetőségeiket Európából indulva Afrikától Ázsián keresztül Amerikáig, hogy az utazók, érdeklődők bizonyos összeg ellenében részt vegyenek önkéntes csapatok munkájában. Lehet állatokat menteni a Szaharában, gyerekekkel foglalkozni Zimbabweben, angolt tanítani, teknősöket menteni Balin, és még sok ezer más választék adott. Ezen lehetőségek időtartamtól függően sok száz eurótól kezdődnek és érezhetően nem a diákok zsebéből szőlítják meg.

Rátermettségétől függően viszont több ingyenes vagy igen olcsó önkéntességi terepet kínál diákok, fiatalok számára például az EVS (European Voluntary Service) csapata. Ez a szervezet jórészt Európán belül köti össze az érdeklődőt az önkéntest kereső szervezettel. A lehetőségek sokfélesége valóban szemkápráztató. Amolyan szakmai gyakorlatnak is felfogható, önéletrajzba írható tapasztalatszerzési lehetőség. Ezzel gyakran ösztöndíj is jár, a lakás és az étkezés pedig a befogadó szervezet által biztosított. 18-30 éves jelentkezőket várnak.

Magyar anyanyelvű, közösségben gondolkodó fiataloknak a Petőfi és a Körösi programok kínálnak utazással egybekötött önkéntességi évet. Míg a Petőfi program a Kárpát-medencébe helyez önkénteseket, a Körösi program által más kontinensen élő magyar közösségekhez kerülhet a vállalkozó önkéntes. Eljuthat Peruba, Észak-Amerikába, Ausztráliába.

A fenti lehetőségek időhöz kötöttek, legalább 3-4 hónapra szólnak. Ám arra is van lehetőség, hogy ha az ember csak utazni szeretne, de épp

megunta a mozgó életmódot, és néhol szívesen eltölt 2-3 hetet, akár egy családnál, akkor segíthet abban, amire szükségük van. Beállítottságtól függően itt is sok lehetőség kínálkozik. Párat szeretnék megemlíteni.

A **Workaway** egy online felület, ahova az önkéntest kereső személy, akár család vagy szervezet feltételeit megfogalmazva keres arra utazó embert. A munkát kereső önkénteseknek regisztráláskor fizetniük kell egy bizonyos összeget, s elérhető lesz számukra egy évig minden opció. Gyakran keresnek segítséget családok a gyerekek mellé, többször angol oktatás terén, esetleg kertészkedéshez, állattartáshoz, időotthonba vagy panzióba. A jelentkező munkájáért nem kap pénzt, szállása és étkezési biztosítva vannak, valamint barátságos környezetben dolgozhat.

A **WWOOF** (World Wide Opportunities on Organic Farms) a Workaway elveihez hasonló felület, ám ez szűkebb kört szólít meg: a farmok, hagyományos vagy újító kisgazdálkodások iránt érdeklődő utazókat. Helyszíntől függően napi 5-6 óra munkát várnak el, kaja-szállás biztosított és a további lehetőségek csak az önkéntesen múlnak. Ilyen farmokat most már Romániában is szép számmal találhatunk. Fontos kiemelnem, hogy bár ingyenes segítség érkezik a hához, az önkéntes ilyenkor kissé a család részévé válik.

Ám hogyan történik az utazás? Nyugaton a vonatok jóval drágábbak, mint ahogy itthon megszokhattuk. A stoppolásnak viszont szélesebb ismertsége és hagyománya van, mint itthon. Ráadásul magától értetődően ingyenes. Türelemre és bátorságra szükség van, de bárhová el lehet jutni másokkal.

Kelemen Kinga

HUMOR

Merénylő

Ceaușescu beszédét mond. Közben eldördül egy fegyver, a golyó a nagyfőnök feje fölött lévő képbe fúródik. A biztonság emberei azonnal elfogják a tettest. Felteszik a kérdést:

- Mondja meg, jóember, ezzel a távcsöves fegyverrel ilyen közelről hogy nem tudta eltalálni?
- Hát lehet így célozni? Amikor feemeltem a fegyvert, a mellettem állók mind noszogattak, hogy „Lőjön már, lőjön már!”

*

Rossz társaság

A legény részegen megy haza. Az édesanyja így fogadja:

- Kutya gyilkos teremtette, te ugyan biza hol részegedtél így meg?
- Édesanyám, rossz társaságba keveredtem.
- S hát mit ittatok?
- Négyen voltunk, s négy liter bort ittunk.
- S te attól hogy részegedtél meg ennyire?
- Hárman nem ittak.

*

Móric és Pistike

Móric szülei a tizediken laknak. Színházba mennek, és megkérik Pistikét, játsszon Móriccal, hogy ne unatkozzon, amíg távol vannak. Amikor hazajönnek, Móricot egyedül találják.

- Mit játszottatok? – kérdezik.
- Azt, hogy ki tud jobban kihajolni az ablakon.
- És Pistike már hazament?
- Nem. Ő nyert.

*

Pályaválasztás

Az orvos fia is orvos akar lenni. Tanácsot kér az apjától, hogy milyen szakot válasszon.

- Legyél bőrgyógyász. Éjszaka soha nem hívnak beteghez. Senki sem hal meg bőrbetegségben. És ami a legfontosabb, ki sem gyógyul senki.

*

A mennyország kapuja

Szent Péter megállít egy férfit, aki csomaggal akar bemenni a mennyországba.

- Csomaggal nem mehet be, de mi van a csomagban? – kérdezi.
- Kedvenc tárgyaim – válaszolja a férfi.
- Ha megmondja, miért vinné magával, beengedem – mondja Szent Péter.
- Van benne egy WC-lehúzó, amit az életemben elérhettem, egy telefonkagyló, amibe beleszólhattam, és a bili, amibe anyósom nem ütötte bele az orrát – magyarázta a férfi.

• Fülöp László vicccyűjteményéből •

A beküldött írásokat szerzőik előzetes hozzájárulása nélkül, mondanivalójuk tiszteltben tartásával, esetenként szerkesztett formában jelentjük meg.

Skandi | készítette: Benedek Enikő

*	NINCSTELEN	TANODA	KELET ITAL ARG.	FELSŐ VÉGTAG KELVIN DOLGOZIK	ELKÜLÖNÜ- LŐ TÁRS. CSOPORT DECI	JEGYZETEL	*
POÉN							C ¹
KENYŐA- NYAGGAL TELÍTETT NÉM. AUT.					BORSBAN VANI! TÁRGYRAG		
			BOZÓT EGYENMŰI! MELL			NULLA KERESZTÜL- MENETEL	
PIACI MÉRŐ- SÚLY JAPÁN JÁTEK			TYÚKHANG TONNA			DE ELŐL ŰTI!	
ÉLJENEZ JÓD					ARCON CSAP NŐI NÉV		KÉZZEL JELEZ
			SZÓLÓNEDŰ ÁLLÓVÍZ			RÓMAI 6-OS FONAL- DARAB!	
... SZAKAD- TÁBOL ERŐSEN ITTRIUM		TÁVBESZÉ- LŐ KESZ. HENRY					
*	MELY HELYEN?				CSDMAGOT SZÉTSZED KLUBBEGYED		
		*	SEMÉLYED LUDOLF- FÉLE SZÁM			URÁN A NAGY VARÁZSLÓ	PAJTA
	RÁMOLÓ						
	VALÓS					ELLI	

Szerkesztők:

SZŐCS László, NÉMETH Szilveszter, KOZMA Anna, SZABÓ Kázmér

E-mail: szocslaszlo86@yahoo.com, tel: 0745-217076

Arculatterv, tipográfia: ÁDÁM Gyula

ALUTUSPRINT.

Áldott karácsonyi ünnepeket és egészségben gazdag új esztendőt kíván a SZÉKASZÓ szerkesztősége minden kedves olvasónak!